

OSAVUOSIKATSAUS

30.4.2024

Yleistilanne ja yhteenveto kokonaistaloudesta

Väestö- ja työttömyyskehitys

Lempäälän väkiluku oli Tilastokeskuksen ennakkoväkilukutiedon 30.04.2024 mukaan 24 763. Väestönkasvu vuoden 2023 viralliseen väkilukuun verrattuna on +52 asukasta (+0,2 %). Vuodenvaihteeseen verrattuna alkuvuoden kasvu on kohdistunut pääasiassa työikäiseen 19–64-vuotiaiden ikäluokkaan. Sekä varhaiskasvatus- että alakouluikäisten lasten määrä on laskenut vuodenvaihteesta lähes 50:llä.

Lempäälän työttömyysaste 30.04. on 7,0 %. Vuonna 2023 vastaavana ajankohtana työttömyysaste oli 5,7 %. Lempäälän työttömyysaste on tällä hetkellä Tampereen kaupunkiseudun alhaisin ja Pirkanmaan TE-toimiston alueen 5. alhaisin. Pirkanmaan TE-toimiston alueella työttömyysaste 30.4. on 10,2 % (edellisvuonna 8,4 %).

Toimintatuotot ja toimintakulut

Toimintakulujen kokonaistoteuma on 28,6 milj. € / 31,9 %. Toimintakatteen eli käyttötalouden nettomenojen toteuma on 24,5 milj. € / 33,0 %. Toimintakatteen korkeampi toteuma-% selittyy etenkin maa-alueiden myyntivoittojen 2,3 milj. €:n tuloarvion alhaisesta toteumasta (noin 7 %) ennakoitujen myyntien ajoittuessa kahdelle viimeiselle vuosikolmannekselle.

Henkilöstökulujen toteuma on vielä maltillinen, runsaat 15,1 milj. € / 30,7 %, mutta kulukasvu kiihtyy sopimuskorotusten kuluvaikutuksen astuessa voimaan kesäkuusta lukien.

Valtuuston sopeutusohjelman päätöksen mukaiset määrärahamuutokset vuoden 2024 käyttötalouteen käsitellään osavuosikatsauksen yhteydessä.

Verotulot ja valtionosuudet

Lempäälän verotuloarvio vuodelle 2024 on vajaat 62,6 milj. €. Huhtikuun loppuun mennessä verotilityksiä on kertynyt 20,6 milj. € / 33,0 %. Viimeisimmän verotuloennusteen mukaan tuloarvio alittuisi noin 0,5 milj. €:lla, mutta tieto tarkentuu loppuvuoden tulokehitystietojen perusteella. Kuntaliitto tarkentaa kunnittaisia verotuloennusteitaan vielä ainakin 2 kertaa loppuvuoden aikana ja mahdollinen tuloarvion tarkistus on tarkoituksenmukaista tehdä vasta syksyllä.

Valtionosuuksien 19,7 milj. € tuloarvio vuodelle 2024 tulee alkuvuoden päätöslaskelmien perusteella alittumaan noin 0,4 milj. €, mutta loppuvuodesta valtionosuussumma saattaa vielä hieman tarkentua. Tuloarvion alentaminen on tarkoituksenmukaista tehdä syksyllä samassa yhteydessä tarkennettavan verotuloarvion kanssa.

Tuloslaskelma

1000 euroa/ulkoiset	TP 2023	TA 2024	Toteuma 30.4.2024	To- teuma%	Määrära- haa jäl- jellä
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 118	2 263	376	16,6 %	1 886
Maksutuotot	3 218	3 037	829	27,3 %	2 208
Tuet ja avustukset	2 049	1 341	578	43,1 %	763
Muut toimintatuotot	7 124	8 774	2 268	25,9 %	6 506
Tuotot yhteensä	15 509	15 415	4 052	26,3 %	11 363
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0		
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-47 614	-49 414	-15 164	30,7 %	-34 250
Palkat ja palkkiot	-38 220	-39 613	-12 174	30,7 %	-27 438
Henkilösivukulut	-9 394	-9 802	-2 990	30,5 %	-6 812
Palvelujen ostot	-24 067	-23 095	-7 353	31,8 %	-15 741
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 273	-6 553	-2 167	33,1 %	-4 386
Avustukset	-3 445	-4 098	-1 381	33,7 %	-2 718
Muut kulut	-6 088	-6 486	-2 519	38,8 %	-3 967
Kulut yhteensä	-87 487	-89 646	-28 584	31,9 %	-61 062
TOIMINTAKATE	-71 978	-74 232	-24 533	33,0 %	-49 699
Verotulot	63 868	62 564	20 615	33,0 %	41 949
Valtionosuudet	22 291	19 690	6 417	32,6 %	13 273
Rahoitustuotot ja -kulut	-925	-576	-406	70,5 %	-170
Korkotuotot	364	600	63	10,5 %	537
Muut rahoitustuotot	595	549	40	7,2 %	509
Korkokulut	-1 881	-1 720	-508	29,6 %	-1 212
Muut rahoituskulut	-3	-5	0	3,0 %	-5
VUOSIKATE	13 256	7 447	2 093	28,1 %	5 354
Poistot ja arvonalentumiset	-10 050	-11 330	-3 389	29,9 %	-7 941
Arvonalentumiset	-27				
TILIKAUDEN TULOS	3 179	-3 883	-1 296	33,4 %	-2 588
Poistoeron muutos	-913	575	184	32,0 %	391
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	-719		1200		
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)					
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	1 547	-3 308	88	-2,7 %	-3 397

Rahoituskulut ja velkamäärän kehitys

Tuloslaskelman rahoitustuottojen tuloarviot kertyvät pääasiassa vuoden jälkipuoliskolla. Uuslainanoton kasvu vuoden jälkimmäisellä puoliskolla kasvattaa myös korkokuluja, mutta tätä kompensoivat osittain tehdyistä korkosuojauksista saatavat rahoitustuotot. Lisäksi markkinakorkotason ennustetaan lähtevän vähäiseen laskuun loppuvuoden kuluessa ja tällä on vaikutuksia myös käyttötalousosan kiinteistöleasing- ja irtaimen rahoitusleasingkustannusten kertymään.

Kunnan investointiosan toteuma on aientanut myös vuoden 2024 talousarvion 29,2 milj. €:n uuslainanottoa ja kiristänyt maksuvalmiutta. Uutta pitkäaikaista lainaa on huhtikuun loppuun mennessä nostettu 5 milj. € ja lainojen lyhennykset vastaavana aikana olivat runsaat 2,7 m€. Lisäksi tilinpäätökseen verrattuna lyhytaikaisia kuntatodistustalainoja on taseessa huhtikuun lopussa 8 milj. € enemmän kuin tilinpäätöshetkellä. Kunnan asukaskohtainen velkamäärä 30.4.2024 on 4 334 €/asukas. Voimassa olevan esittämistavan perusteella velkamäärän tunnusluvusta 363 €/asukas on kunnan konsernitiliä käyttävien tytäryhtiöiden positiivisia tilisaldoja eli peruskunnan ulkoinen korollinen velka/asukas on hieman alle 4 000 €/asukas.

Vuosikate ja tilikauden tulos

Alkuperäisen talousarvion mukaisesta vajaan 7,5 milj. € vuosikatteesta on toteutunut 30.04. mennessä vasta noin 2,1 milj. € eli 28,1 %. Huolimatta sopeuttamisohjelman toimeenpanovaikutuksen osittaisesta näkymisestä loppuvuoden kuluessa, tilivuosi 2024 jää talousarvioltaan ja ennustulta lopputulokseltaan yhä alijäämäiseksi.

Investointiosa

Talousarvion 30,1 milj. € bruttoinvestointien toteuma on ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana jo lähes 39 % eli edellisvuoteen verrattuna investointeja on ajoittunut alkuvuoteen huomattavasti enemmän. Kooste investointien toteumasta on oheisessa taulukossa. Yhdyskuntalautakunta on omassa toiminnassaan ja talouden seurannassaan ottanut huomioon kunnanvaltuuston aiemmin edellyttämät kehittämisteemat infrahankkeiden toteuttamisessa ja hankekustannusten seurannassa.

Yhdyskuntalautakunta on valmistellut myös käynnistyneiden suurten talonrakennushankkeiden (Sääksjärven koulu ja Saikantalo) aikataulutusten aientumisesta sekä Saikantalon kokonaiskustannusarvion tarkentumisesta johtuvia investointimäärärahojen lisäyksiä yhteensä 4,2 milj. € vuodelle 2024. Nämä määrärahamuutokset ovat omana pykälänään käsittelyssä samassa kesäkuun valtuustossa kuin 1. osavuosikatsauskin.

Kunnanvaltuusto helmikuussa päättämään merkittävään maanhankintapäätökseen liittyvä lisämääräraha ja 1,2 m€:n investointivarauksen purku näkyvät jo huhtikuun lopun toteumissa.

INVESTOINNIT 1 000 €	TA 2024	Muutos	MTA 2024	TOT 30.4	TOT %
Kiinteä omaisuus	-850	-1 200	-2 050	-1 818	88,7
Irtain omaisuus	0	0	0	0	
Talonrakennus ja liikuntapaikat	-20 510	0	-20 510	-8 428	41,1
Liikenneväylät ja viheralueet	-6 055	0	-6 055	-913	15,1
Kunta yhteensä, netto	-27 415	-1 200	-28 615	-11 159	39,0

Investointiohjelma	TA 2024	Muutos	MTA 2024	TOT 30.4	TOT %
Kiinteä omaisuus	-850	-1 200	-2 050	-1 818	88,7
Maan osto	-1 000	-1 200	-2 200	-1 888	85,8
Maan myynti	150		150	70	46,7
Irtain omaisuus	0	0	0	0	
Investointien bruttomenot	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet yht.	0	0	0	0	

Talonrakennus ja liikuntapaikat	-20 510	0	-20 510	-8 428	39,5
Investointien bruttomenot yht.	-21 350	0	-21 350	-8 428	
Rahoitusosuudet yht.	840	0	840	0	
Liikuntapaikkojen investoinnit	-50		-50		0,0
Halkolannotko	-300		-300	-120	40,1
Kiinteistöjen peruskorjaukset	-2 900		-2 900	-220	7,6
Lempäälä-areena	0	0	0	-636	
Sääksjärven koulun peruskorjaus	-1 100		-1 100	-113	10,3
Sääksjärven koulukeskuksen laajennus	-9 000		-9 000	-7 318	81,3
Saikan päiväkotijoukkoseura ja koulu	-8 000		-8 000	-21	0,3
Liikenneväylät ja viheralueet	-6 055	0	-6 055	-913	10,1
Investointien bruttomenot yht.	-6 550	0	-6 550	-913	11,4
Rahoitusosuudet yht.	495		495	0	
Yritysalueet	-250		-250	-3	1,1
Keskustan rakentaminen	-450		-450	-11	2,5
Kaava-alueet	-5 400		-5 400	-884	16,4
Yleiset alueet	-350		-350	0	0,0
Yhteishankkeet	-100		-100	-15	15,4
Kunta yhteensä netto	-27 415	-1 200	-28 615	-11 159	138

Lempäälän kunta yhteensä	TA 2024	Muutos	MTA 2024	TOT 30.4	TOT %
Investointimenot	-28 900	-1 200	-30 100	-11 229	38,9
Investointitulot/ Rahoitusosuudet	1 335	0	1 335	0	0,0
Investointitulot/ Omaisuuden luovutustulot	150	0	150	70	46,7
Investoinnit netto	-27 415	-1 200	-28 615	-11 159	38,6

Toteutuneiden investointien perustelut

KIINTEÄ OMAISUUS

Kiinteän omaisuuden hankintaan on käytetty yhteensä n. 1 887 000 € (n. 57 ha) ja tonttialueita on myyty n. 170 000 € (n. 6 787 m²) 30.4.2024 mennessä.

LIIKUNTAPAikka- JA TALONRAKENNUSINVESTOINNIT

Liikuntapaikkojen investoinnit

Olemassa olevien liikuntapaikkojen korjaushankkeet ja pienet perustamishankkeet hankeryhmä on nostettu A-koriin osittain. Hankeryhmälle varatusta 50 000 eurosta käytetään 13 000 euroa Asemakylän Kylmäkorventien leikkipaikan vesipostin toteutukseen. Toteutuksen ehtona on ollut, että Asemakylän omakotitaloyhdistyksen kanssa on tehty #Kyllä-sopimus kentän jäädyttämisestä. Määrärahan jäljelle jäävästä osuudesta tehdään yhdyskuntalautakunnalle erillinen toteutusesitys.

Halkolan liikuntapuiston viimeistelytyöt käynnistyvät huhtikuun lopussa ja valmistuvat toukokuun loppuun mennessä. Liikuntapuiston meluvalli valmistuikin jo 2023 vuoden lopussa huolimatta ennakoituista rengasleikkeen toimitusvaikeuksista.

Talonrakennusinvestoinnit

Saikantalons KVR-urakoitsijan valinta on tehty. Hankkeen kehitysvaihe on toteutettu yhdessä käyttäjien kanssa ja urakoitsijavalinnan ehtona olleet säästöt löydetty. Rakennuslupa jätetään huhti-toukokuun taitteessa ja rakentaminen käynnistyy toukokuussa.

Sääksjärven koulukeskuksen laajennushanke etenee aikataulussa, runkotyöt ovat loppusuoralla.

Kiinteistöjen peruskorjaukset

Sääksjärven koulukeskuksen peruskorjauksen urakoitsija kesille 2024 ja 2025 on valittu.

Sääksjärven koulun peruskorjausosuudella tehtävä energiansäästötakuuinvestoinnin urakoitsija on valittu.

Hakkarin koulun peruskorjausurakan hankinta keskeytettiin, koska tarjoukset ylittivät hankkeelle varatun määrärahan. Selvitys käynnissä, miten akuutimmat korjaukset voitaisiin toteuttaa kesän 2024 osalta.

Kuokkalan koulun peruskorjaus on suunniteltu toteutettavan kesien 2024–2026 aikana, kesällä toteutetaan liikuntasalin osuus ja tarvittavat talotekniset muutokset. Urakoitsijavalinnat töille on tehty.

ARA:n tukemiin lämmitystapamuutoksiin (maakaasusta eroon) on urakoitsijat valittu. Maalämpöön siirtyy Kuokkalan koulu, sekä Kuokkalan kulman ja Leikkiniityn päiväkodit. Kaukolämpöön siirtyy Moision koulu, sekä Aurinkolinnan ja Siskonlinnan päiväkodit.

LIIKENNEVÄYLÄT JA VIHERALUEET

Yritysalueet

Ideaparkinkatu: Ideaparkinkadulla toteutetaan uusi kevyen liikenteen väylä Ideaparkinkadulta Lempäälä-Areenalle. Urakassa Ideaparkinkadun ja Ruokosmetsänkadun risteykseen rakennetaan liikennevalot, bussipysäkkiä siirretään lähemmäksi Ruokosmetsänkatua ja alueen opastusta parannetaan. Hanke kilpailutetaan toukokuun aikana.

Keskustan kehittäminen

Nuijanaukio: Valkeakoskentien reunaan vanhan S-marketin tontinpuolelle rakennetaan tuplamuuntamo, joka palvelee korttelia 114. Muuntamon rakentamisen yhteydessä Valkeakoskentien kevyen liikenteen väylältä rakennetaan porrasyhteys Nuijanaukiolle. Hankkeen suunnittelu on paraikaa käynnissä ja suunnitelmat valmistuvat kesäkuussa.

Kaava-alueet

Saikka: asuntomessualueen väylät ovat lähes kaikki tehty valmiiksi pois lukien pinta- ja saraintie rakennetaan valmiiksi viimeisiä pintoja myöden sekä Kuljuntie pl. kiertoliittymien keskustojen kiveykset ja keskustojen koristeet. Kunta päättää vuoden 2024 aikana käyttääkö optionsa Saikan alueen puistojen rakentamisesta sekä väylien pinnoituksesta.

Linnajärventie: Hanke on kilpailutettu ja työt alkavat toukokuussa. Hanke on jaettu pääurakkaan ja optiourakkaan, vuonna 2024 parannetaan Harjastie ja Linnajärventie. Linnajärventie muuttuu yhteiskaduksi, jossa ajoradalla tiemaalauksin osoitetaan reitti ajoradalla pyöräilijöille, kuten Höytämöntielläkin.

Humalamäki: Hanke on jaettu kahteen osaan, tänä vuonna toteutetaan alueen pohjoisosan kadut ja vuonna 2025 eteläosa kadut ja puisto. Asuinalueen ja junaradan väliin rakennetaan meluvalli, joka rakentuu osittain rengasleikkeestä maaperän huonon kantavuuden vuoksi.

Mäkisenpelto: Mäkisenkuja saneerataan yhteishankkeena Lempäälän Veden kanssa. Kadulle tulee kestopäällyste pintaan ja rakennetaan valaistus. Olemassa oleva tienpohja maisemoidaan ja nykyiset tonttiliittymät yhdistetään uuteen katuun. Kadunrakennustyöt aloitetaan toukokuussa ja hanke valmistuu syyskuussa.

Hakatie: Hankkeessa uusitaan päällyste, kerrosrakenteet, katuvalaistus ja parannetaan erityisesti kuivatusta. Hanke toteutus aloitetaan elokuussa ja valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Yleiset alueet

Yhdyskuntalautakunta päätti kokouksessaan 9.4.2024 §51 vuoden 2024 päällystysurakasta ja urakkaa toteutetaan kesän aikana päätöksen liitteenä olleen kohdeluettelon mukaisesti.

Katuvalaistuksen työohjelmaa on laadittu yhteistyönä urakoitsijan kanssa ja uusinnat lähtevät käyntiin kesän aikana.

Sopeuttamisohjelma 2024–2026 ja kokonaistalouden tervehdyttäminen

Valtuuston huhtikuussa hyväksymä sopeutusohjelman päätös vuosille 2024–2026 sisälsi noin 2,6 milj. € kulusäästöjä ja 0,5 milj. € lisätuloja. Sopeutusohjelma ei kulusäästövaikutuksiltaan ylittänyt tavoiteltua 3 milj. €:oon. Valtuuston päätöksen mukaisesti sopeutusohjelman päätöksen vaikutukset esitetään osavuosikatsauksen yhteydessä talousarviomuutoksina vuodelle 2024 ja muilta osin vaikutukset huomioidaan taloussuunnitelma valmistelussa 2025–2027.

Valtion huhtikuinen kehysriihivalmistelu ja sen pohjalta päivitettyt valtionosuus- ja verotulouennusteet, sekä Tampereen seudun työllisyysaluevalmistelun tiedot heikentävät kaikki kokonaistalouden näkymiä. Yhä heikkenevät näkymät näkyvät kesäkuun valtuustoon valmisteltavassa kokonaistalouden suunnitteluohjeessa siten, että käyttötalouden lisäsopeutuksen tarve on yhä suuri. Keskeisimmät muutostekijät/syyt heikentyneisiin näkymiin ovat:

Valtionosuusennusteiden heikkeneminen

HVA-uudistuksen valtionosuusleikkausten kompensointi ja TE-uudistuksen lisävelvoitteiden huomioiminen kuntien 2025 valtionosuusennusteissa ei toteudu läheskään täysimääräisesti. Vaikka VM:n koko kuntakenttää koskevissa laskelmissa kuntien valtionosuuksia lisätään kuntakohtaiset erot ovat merkittäviä. Lempäälän vuoden 2025 valtionosuuksien ennustetaan alenevan -5 % eli noin -43 €/asukas. Pirkanmaan kunnista vain Kangasalla vuoden 2025 valtionosuusennuste on Lempäälää heikompi.

Talouden elpyminen ei vielä realisoidu kuntien verotuloennusteisiin

Alkuvuoden ennusteisiin verrattuna uudet veroennusteet kohensivat tulopohjanäkymiä vasta vuoden 2027 verotuloarvioiden osalta. Lisäksi kunnallisveron ansioverotulovähennyksen poistuminen "neutraloidaan" pienentämällä vastaavalla määrällä valtionosuusjärjestelmän puolella kunnan saamaa verotulojen menetysten korvausta.

TE-uudistus ja käynnistyvä Pirkanmaan työllisyysalueen toimeenpano

Ennakoidut työllisyyspalvelujen maksuosuuslaskelmat kohottavat Lempäälän työllisyydenhoidon toimintamenoja noin 2,5 milj.€:lla. Vastuu Kelalle maksettavista työmarkkinatukikustannuksista jää uudistuksessa yhä kunnille.

KEVAN tasausmaksun ennakoarvio vuodelle 2025 kasvaa merkittävästi

Palkkaperusteisen maksun ylittävä osa tavoiteltavasta Kevan jäsenyhteisöjen eläkejärjestelmän kokonaismaksutasosta peritään ns. tasausmaksulla. Uudistetussa maksujärjestelmässä kuntien osuus tasausmaksusta jaetaan kuntien kesken niiden verorahoituksen (ml. valtionosuudet) suhteessa. Lempäälälle ilmoitettu tasausmaksuarvio vuodelle 2025 kasvaa 28 %, mikä tarkoittaa runsaan 330 000 € lisärasitusta henkilöstösivukuluihin.

Yhteenvedon kokonaistalouden heikentyneistä näkymistä voidaan jo nyt todeta, että alijäämäisyyskehityksen katkaiseminen vuonna 2026 vaatii koko käyttötaloutta koskevaa lisäsopeutusta.

Avaintekijöitä ovat henkilöstökulujen hillinnän toimet (mm. täyttämättä olevien, mutta budjetoitujen vakanssien lakkauttamiset sekä vapautuvien vakanssien täyttämättä jättäminen), säästöt muusta palvelusuunnitelmien kulupohjasta sekä mahdolliset palvelujen lisäleikkaukset. Ilman alijäämäisyyskehityksen katkaisemista kuntatalous ei ole pidemmällä aikavälillä kuntalain edellyttämässä tasapainossa ja kunnan velkamäärä korkokustannuksineen jää investointien huippuvuosien jälkeen selvästi kuntien keskiarvoa korkeammalle tasolle.

Kokonaistalouden lisäsopeuttamisen vaateet pyritään ottamaan huomioon valmisteltaessa vuoden 2025 talousarvion suunnitteluohjetta, jonka valtuusto käsittelee kesäkuussa. Se on pohjana kunnanhallituksen elokuussa tarkentamalle TA2025- valmisteluohjeelle. Syksyn talousarviovalmisteluprosessi käynnistyy elokuussa aiempien vuosien mukaisesti myös lautakuntien puheenjohtajistoa ja valtuustoryhmien puheenjohtajistoa valmisteluvaiheista informoiden.

Kokonaisriskien arviointi

Kuntakonsernin kokonaisriskejä hallinnoidaan Granite-tietojärjestelmässä. Riskien hallinnointi tarkoittaa riskien tunnistamisen ja riskiarvioiden päivittämisen lisäksi riskien hallintakeinojen pohdintaa ja vastuuhenkilöiden nimeämistä. Riskidatassa on tällä hetkellä yhteensä 271 tunnistettua riskiä, joista 86 % on riskiarvioinnin jälkeen seuranta- ja hallintavaiheessa. Keskimääräinen riskiluku, joka saadaan arvioimalla sekä todennäköisyys että toteutumisen seurausvaikutukset asteikolla 1-5 on pysynyt viime kuukaudet ennallaan ja on tällä hetkellä 9,5 (max.=25).

Kuntastrategian väliarviointi

Kuntastrategian väliarvioinnissa arvioidaan, miten kunta on kulkenut kohti strategian tavoitteita. Väliarvioinnin tarkoituksena on tunnistaa, mitä korjaavia ja päätöksentekoa uudelleen suuntaavia toimia on tehtävä, jotta kuntastrategian tavoitteet saavutetaan. Kuntastrategian väliarviointi on prosessi, joka johtaa valtuuston päätökseen. Valtuusto käsittelee kuntastrategian väliarvioinnin elokuussa 2024.

Väliarviointiraportti on valmisteltu kunnan johtoryhmän ja toimitusjohtajien yhteistyönä. Valtuutetut ja tarkastuslautakunta osallistuvat väliarviointiprosessiin kesäkuussa järjestettävässä työpajassa.

KUNNANHALLITUS

1000e	TP 2023	TA 2024	Toteuma 30.4.2024	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	1 523	1 691	242	14,3 %
Toimintamenot (ulk)	-10 384	-12 217	-3 594	29,4 %
Toimintakate (netto)	-8 861	-10 526	-3 352	31,8 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	1 528	1 691	243	14,4 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-10 926	-12 801	-3 733	29,2 %
Toimintakate (netto)	-9 398	-11 111	-3 490	31,4 %
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,0 %
Muut lask. vyörytystulot	4 033	4 808	1 223	25,4 %
Muut lask. vyörytyskulut	-456	-580	-128	22,1 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-11 382	-13 381	-3 861	28,9 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Huhtikuun lopussa kunnanhallituksen alaisen palvelusuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 29,4 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 31,8 %. Käyttösuunnitelman toteutuu kokonaisuutena tällä hetkellä ennakoidusti. Työterveyspalveluiden kuukausittainen kustannus on 1. vuosikolmanneksellä ollut budjetoitua korkeampi, mutta vastaavasti esimerkiksi työllisyyspalveluissa KELA:lle maksettavan työmarkkinatukikustannuksen kustannusten taso alittaa palvelusuunnitelmassa varatun määrärahatason. Kuntien yhteistoimintaan ja edunvalvontaan liittyviä palveluostoja kohdistuu selvästi keskimääräistä enemmän ensimmäiselle vuosikolmannekselle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteinä on päätetty lisätä hankintalainsäädännön ja pienhankintaohjeistuksen koulutusta ja hankintojen kontrollointia. Samalla yhtenäistetään ja annetaan täydennyskoulutusta myös eri yksiköiden hankintapäätösten laadintaan.

ELINVOIMAJAOSTO

Elinvoimajaoston alle kuuluvat kunnan elinvoimapalvelut, työllisyyspalvelut, maaseutupalvelut, Asuntomessut Lempäälässä 2026 -kärkihanke sekä muut kunnan elinvoimaa, vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä edistävät hankkeet.

Elinkeinojen kehittämisellä ja palveluilla luodaan edellytyksiä elinkeinoelämän kasvuun ja kehittymiselle Lempäälässä, oli sitten kysymys uusyrittäjyydestä, kunnassa jo olevista yrityksistä tai potentiaalisista Lempäälään sijoittuvista yrityksistä. Tavoitteena on yritysten, työpaikkojen ja verotulojen lisääntyminen kunnassa. Lempäälän kunnan strategia, Lempäälä - Kunta, joka sanoo kyllä, korostaa Lempäälän tunnetuksi tekemistä ja hyvän palvelun merkitystä koko kuntakonsernin menestystekijänä.

Lempäälän Kehitys Oy toteuttaa strategiaa "Menesty Lempäälässä" -palveluprosessin kautta.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Kasvu ja elinvoima	Kunnan yritystonttivaranto (8/2023) on 26 ha ja sen laskennallinen myyntiarvo on 6,2 M€	<p>Myydään tai vuokrataan 30 % vuoden alussa vapaana olevan tonttivarannon myyntiarvosta.</p> <p>Myyntineuvotteluja käydään 50 % vuoden alussa vapaana olevasta tonttivarannon määrästä.</p>	<p>Varattu/myyty 4 tonttia (5,1 ha / 1,28 M€), joista 2 tontilla on rakennustyöt jo aloitettu.</p> <p>Neuvotteluja on käyty alkuvuoden aikana kaikista (=100 %) vapaana olevista yritystonteista.</p>	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Laaditaan koko kunnan matkailun yleissuunnitelma ja käynnistetään Vaihmalan alueen matkailuvision toteuttaminen 1. asemakaavahankkeen kautta ja 2. kehittämishankkeena.	<p>Matkailun yleissuunnitelma laadittu.</p> <p>Vaihmalan matkailuvision toteuttamiseksi on haettu hankerahoitusta.</p>	<p>Matkailun yleissuunnitelman laadinnan aloitus on kalenteroitu aloitettavaksi syksyllä 2024.</p> <p>Käynnistetty sopivien rahoituslähteiden etsintä Vaihmalan matkailuvision toteuttamiseksi.</p>	Toteutuu osittain

<p>Kasvu ja elinvoima</p>	<p>Työttömyysaste pysyy matalana, tavoitetaso on alle 7,5 %.</p> <p>Nuorten työttömien määrä vähenee.</p>	<p>Työttömyysaste</p> <p>Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä</p>	<p>Työttömyysaste Lempeällä 7,2 (Vesilahti 6,8)</p> <p>Alle 30-vuotiaita työttömiä oli maaliskuussa 168 (+ Vesilahti 11), kun vuotta aiemmin heitä oli 116 (+ Vesilahti 16).</p>	<p>Toteutuu osittain</p>
<p>Palveluiden ja toiminnan kehittäminen</p>	<p>Maaseutupalvelut toteuttaa vuosittain asiakaspalvelukyselyn ja ohjaa sähköisen asiointin mahdollistamia uusia toimintoja pääasialliseksi toimintataivaksi.</p>	<p>Asiakaspalvelukyselystä saatu palaute ja kokonaisarvosana. Tavoitteena on asiakaspalautteen asteikolla 1–5 saada arvosanaksi yli 4.</p>	<p>Maaseutuviranomais-toiminnan asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan vuodenvaihteessa. Asiakkaille 11.12.2023-10.1.2024 toteutetussa asiakastyytyväisyyskyselyssä saatu arvosana oli 4,3. Vastausprosentti oli 44.</p>	<p>Toteutuu</p>

HALLINTOPROSESSI

Hallintoprosessi tukee kunnan luottamushenkilöorganisaatiota ja ohjaa palvelualueita sekä koko kuntakonsernia toimimaan hyvän hallinnon mukaisesti. Hallintoprosessin tehtävänä on edistää kunnan digitalisaatiota sekä asiakaslähtöistä palvelutoimintaa. Hallintoprosessiin kuuluvat Digipalvelut, Palvelukäytävä sekä hallinto- ja asiantuntijapalvelut ja tiedonhallinta. Palvelukäytävä vastaa kunnan monipuolisesta asiakaspalvelusta niin Lempäälän kuin valtiollisen asiointipisteen puitteissa.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Kuntaorganisaation tietoturva- ja tietosuojaosaaaminen lisääntyy vuodesta 2023 vuoteen 2024.	Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojakyselyn tulokset paranevat. Kyselyssä on 14 tietoturvateemaa, jotka voivat olla vastaajalle tuttuja, kertausta vaativia tai osaa mista ei ole. Tavoitteena on, että jokaisen teema osalta vähintään 90 % vastauksista on tuttu tai kertausta vaativa.	Tietoturvakysely toteutettiin alkuvuodesta 2024. Tuloksissa oli tapahtunut parannusta. Erityisesti "kertausta vaativat" -vastaukset olivat vähentyneet. Vuonna 2024 asetussa 90 % tavoitteessa oli 9/14 kysymyksestä. Tulos on sama kuin vuonna 2023, vaikka parannusta oli tapahtunut.	Toteutuu osittain

<p>Palveluiden ja toiminnan kehittäminen</p>	<p>Digipalveluiden työn parempi organisointi, sekä palvelualueiden aktiivinen tukeminen. Palvelupyynnöiden kirjausjärjestelmän laajentaminen opetuksen häiriötilanteiden kirjaamiseen.</p>	<p>Seurataan palvelupyynnöiden ja opetuksen häiriöpyynnöiden onnistumista pyyntökohtaisella palautekyselyllä asteikoilla 1–4. Tavoitteena 3 (=tyytyväinen). Suoritaan sähköinen kysely kunnan digipalveluiden toimivuudesta asteikolla 1–5, tavoitteena 3.5.</p>	<p>1.1.–30.4.2024 välillä on kirjattu 315 palvelupyynnöä kirjausjärjestelmä Putkeen. Saatujen palautteiden keskiarvo oli 3,75 (asteikolla 1–4).</p> <p>Opetuksen häiriöpyynnöitä ei ole vielä siirretty Putki kirjausjärjestelmään, joten raportointia ei ole saatavilla.</p> <p>Sähköistä kyselyä henkilöstön tyytyväisyydestä digiyksikön palveluihin ei ole vielä toteutettu.</p>	<p>Toteutuu osittain</p>
<p>Palveluiden ja toiminnan kehittäminen</p>	<p>Palvelulupauksemme mukaisesti asiakaspalautteeseen vastataan kolmen vuorokauden sisällä palautteen saapumisesta.</p>	<p>Palautekanavan vastausaika pysyy kolmen työpäivän sisällä palautteen saapumisesta.</p>	<p>Palautteita on saapunut sähköiseen palautejärjestelmään ajalla 1.1.2024–30.4.2024 yhteensä 686 kpl ja keskimääräinen vastausaika on 1 päivä ja 19 tuntia. Vuonna 2023 palautteita tuli vastaavalla ajanjaksoilla 610 kpl ja vastausaika oli 2 päivää 13 tuntia.</p>	<p>Toteutuu</p>

HENKILÖSTÖPROSESSI

Henkilöstöprosessi ohjaa ja tukee palvelualueita ja koko kuntakonsernia toimimaan yhteisten pelisääntöjen mukaisesti palvelussuhde-, työkyky- ja hyvinvointiasioissa, viestinnässä sekä kehittämisessä. Henkilöstöpalvelut vastaa keskitetystä esihenkilöiden kehittämisestä sekä tukee esihenkilöitä ja johtajia haastavissa henkilöstö- ja viestintätilanteissa.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilan- päi- vitys
Henki- löstö	Huolehdimme henkilös- tömme työhy- voinnista, työssä jaksamisesta ja työkyvystä	<p>Fiilismittari keskiarvo 3,5.</p> <p>Vakituisen henkilöstön työkyvyttömyyspoissaolojen vähentyminen vuodesta 2023.</p> <p>Paras työpaikka -kärkihankkeen kehittämissuunnitelma laadittu ja työskentely aloitettu. Työskentelyä tehdään sekä operatiivisen johtamisjärjestelmän että poliittisen johtamisjärjestelmän parissa.</p> <p>Henkilöstöetuudet on paketoitu uudelleen ja uusi järjestelmä on otettu käyttöön.</p>	<p>Fiiliskyselyn keskiarvo tammi- huhtikuulta on 3.6.</p> <p>Työkyvyttömyyspoissaolot ovat vähentyneet 6,64 % vuodesta 2023.</p> <p>Paras työpaikka -kärkihankkeen kehittämissuunnitelma on laadittu ja työskentely on aloitettu. Työskentelyä tehdään sekä operatiivisen johtamisjärjestelmän että poliittisen johtamisjärjestelmän parissa.</p> <p>Henkilöstöetuuksien uudistaminen on valmisteluvaiheessa.</p>	<p>Toteutu osittain</p>
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Kunnan brändin kirkastaminen ja viestinnän suunnitelmallinen kehittäminen sekä rekrytointiviestinnän uudistaminen.	<p>Visuaalinen ilme päivitetty kautta linjan eri medioissa ja läpi organisaation.</p> <p>Rekrytointiviestinnän uusi toimintamalli on suunniteltu ja otettu käyttöön.</p>	<p>Visuaalista ilmettä ei ole vielä päivitetty eikä valmistelua aloitettu.</p> <p>Kuntarekryn lomakkeet on uudistettu ja uudet hakupohjat on tehty. Anonyymi rekrytointi, josta on pilotti vuoden 2024 loppuun, on otettu käyttöön.</p>	<p>Toteutu osittain</p>

TALOUSPROSESSI

Talousprosessi ohjaa ja tukee toimielimiä, palvelualueita ja koko kuntakonsernia edistämään kuntastrategiaa yhteisillä kokonaistalouden tavoitteilla. Vuodesta 2020 lähtien kirjanpito- ja reskontrapalveluista on vastannut in house -yhtiö Sarastia Oy. Kunnan omaa henkilöstöä käytetään talouden asiantuntijapalveluihin ja laskutuspalveluihin.

Teema	Talousarvotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Tuotettu talousinformaatio on ajantasaista ja ennakkoivaa.	Taloustieteen laatu ja sisäisen palvelun toimivuutta havainnoidaan vuosittain loppuvuodesta tehtävällä käyttäjäkyselyllä. Tavoitearvosana asteikolla 1–5 vähintään 3,5. Myös Sarastian tuottamaa talouspalveluiden osuutta havainnoidaan erillisellä käyttäjäkyselyllä. Tavoitearvosana asteikolla 1–5 vähintään 3,5.	Onnistumista mittaava kysely on ajoitettu loppuvuoteen 2024. Alkuvuodesta organisaatiolle annettu talouspalvelu on painottunut sopeuttamisohjelman valmistelun tukemiseen ja huhtikuun valtuuston sopeutusohjelman päätöksen toimeenpanon jatkovalmisteluun. Lisäksi huhtikuussa käynnistettiin koko organisaatiolle kohdennettavan hankintaosaamisen täydennyskoulutuksen suunnittelu.	Toteutuu osittain
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Sisäisten asiakkaiden talousosaaminen paranee.	Sisäisten asiakkaiden käyttäjäkyselyllä vähintään 2/3 vastaajista kokee talousosaamisensa parantuneen.	Onnistumista mittaava kysely on ajoitettu loppuvuoteen 2024.	Toteutuu osittain

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

1000e	TP 2023	TA 2024	Toteuma 30.4.2024	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	4 979	3 484	1 308	37,6 %
Toimintamenot (ulk)	-51 683	-51 200	-16 412	32,1 %
Toimintakate (netto)	-46 704	-47 716	-15 104	31,7 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	9 181	7 840	3 044	38,8 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-70 343	-70 436	-21 899	31,1 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-61 162	-62 596	-18 855	30,1 %
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-13	-14	-4	33,3 %
Muut lask. vyörytystulot	580	507	218	
Muut lask. vyörytyskustannukset	-3 355	-4 111	-1 377	33,5 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-73 711	-74 561	-23 280	31,2 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Huhtikuun lopussa kasvatusta ja opetuslautakunnan alaisen käyttösuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 32,1 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 31,7 %. Huhtikuun tilanteen perusteella näyttäisi siltä, että varhaiskasvatuksen palvelusetelimenot saattavat ylittyä arvioidusta vuoden 2024 aikana. Tampereen kaupunkiseudulla on päätetty, että 1.8.2024 tehdään palveluseteliin indeksitarkistus. Tämän vuoden osalta ei palvelusetelin arvoon tehdä muita korotuksia palvelutuottajien esityksistä huolimatta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut alenevät jälleen 1.8.2024 indeksitarkistuksen myötä. Tulorajat nousevat noin 5 %, mikä tarkoittaa sitä, että yhä harvempi varhaiskasvatuksen asiakas maksaa varhaiskasvatuksen asiakasmaksua. Indeksitarkistus on huomioitu talousarvion 2024 valmistelussa maksutuottoja alentavana tekijänä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueella on tehostettu yksikkötason taloudenseurantaa ja kiinnitetty erityistä huomioita hankintojen osalta perusteisiin.

Granite-järjestelmän käyttöönotto on lisännyt säännönmukaista riskienhallintaa ja -tietoisuutta. Opetuksen järjestäjälle raportoitavia "oppilaan fyysinen rajoittaminen perusopetuksessa" -ilmoituksia, joissa perusteluna on "vaaraksi muille", on ollut 39 kappaletta 1.8.202.–12.4.2024. Huolestuttavaa on yksittäisten oppilaiden haastava ja ennakoimaton käyttäytyminen, mikä osaltaan kuormittaa koko kouluyhteisöä. Päiväkotien ja koulujen kokonaisturvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota.

HALLINTO JA ALUEELLISET PALVELUT, KASVATUS JA OPETUS

Hallinto ja alueelliset palvelut, kasvatus ja opetus vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lempäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin.

Lempäälän kunta järjestää perusopetuslain (21.8.1998/628) mukaista koululaisten aamu- ja ilta-päivätoimintaa peruskoulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kolmannelta yhdeksänteen vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville oppilaille. Toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista ja maksullista.

Kohtaamispaikat (entiset perhetuvat) toimivat Lempäälän keskustassa, Kuljussa ja Sääksjärvellä. Kohtaamispaikkatoimintaa toteutetaan yhteistyössä kunnan, Pirkanmaan hyvinvointialueen, seurakunnan, oppilaitosten ja erilaisten yhdistysten kanssa. Toiminnan tavoitteena on mahdollistaa lasten ja perheiden osallisuus, vahvistaa vanhemmuutta, edistää perheiden voimavaroja ja hyvää arkea, vähentää perheiden yksinäisyyden kokemuksia ja vahvistaa yhteisöllisyyttä. Lisäksi seurataan kotihoidontuen kuntalisäpilotin vaikututusta asiakasmääriin.

Lempäälän lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava toisen asteen oppilaitos. Lukion tehtävänä on mahdollistaa opiskelijoilleen nykyaikainen ja korkeatasoinen koulutus pohjalla siten, että heillä on hyvät valmiudet jatko-opintoihin ja edelleen työelämään. Virta-kampus on moderni ja yhteisöllinen toisen asteen oppimisympäristö (Lempäälän lukio ja Tredun ammatillinen koulutus), jonka monipuolinen ja tulevaisuuteen suuntaava koulutustarjonta osaltaan mahdollistaa perusopetuksen jälkeisen koulutuksen ja sivistyksen omassa kunnassa.

Nokian, Pirkkalan, Lempäälän ja Vesilahden kuntien muodostama Pirkan opisto järjestää yleissivistävää ja harrastuksia tukevaa koulutusta sekä taiteen perusopetuksen opetuspalveluja neljään opiston jäsenkuntaan.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilan-nepäi-vitys
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Sijaispoolin vaikuttavuus talouden ja toiminnan osalta haastavassa henkilöstön	Kasvatuksen ja opetuksen palvelualueen sijaiskulojen 30 % alenema TP2022 verrattuna (kvtes: varhaiskasvatus, aamu- ja	Lähtökohtaisesti sijaiskulojen tehtäväalueittaisen seurannan perusteella vuokratyövoiman käyttö on vähentynyt erityisesti varhaiskasvatuksessa, aamu- ja ilta-päivätoiminnassa sekä vaativan erityisen tuen luokissa sijaispoolin	Toteutuu

	rekrytointilanteessa (kvtes: varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä vaativa erityinen tuki).	iltapäivätoiminta sekä vaativa erityinen tuki)	perustamisen ja sisäisten sijaistamiskäytänteiden tarkentamisen myötä. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa on vuokratyövoiman vähentynyt 90 % ajalla 1.1.-30.4.2024 verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2023. Sijaispoolitoiminta laajenee 1.8.2024 lähtien ruokapalveluihin ja opepoolin myötä isoille alakouluille (kaksi resurssiopettajaa).	
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Kotihoidon tuen kuntalisäpilotin kokonaisvaikutavuus	<p>Vaikuttavuustutkimus (talous, henkilöstö, perheet) valmiina 05/2024.</p> <p>Pilotissa mukava olevien perheiden määrä.</p> <p>Pilotissa mukana olevien lasten ikäjakauma alle 3-vuotiaat kpl/% osuus kaikista, yli 3-vuotiaat kpl/% osuus kaikista.</p> <p>Varhaiskasvatuksen aloituksen siirtyminen pilotissa mukana olevien lasten osalta. Keskiarvo, montako kuu-kautta aloitus on siirtynyt.</p>	<p>Kotihoidontuen kuntalisäpilotin vaikuttavuustutkimus esiteltiin luottamustoimielimissä 4/2024.</p> <p>Kuntalisäpilotissa vol 1. osallistujaperheitä oli 201, joissa 280 lasta</p> <ul style="list-style-type: none"> •Alle 3-vuotiaita 227 (81 %) •4–5-vuotiaita 53 (19 %) <p>Toiseen pilottiin (vol 2., 1.8.2024 - 31.5.2025) ilmoittautuneita perheitä on 178 perhettä, joissa 256 lasta</p> <ul style="list-style-type: none"> •Alle 3-vuotiaita 202 (78,9 %) •3–4-vuotiaita 54 (21,1 %) <p>Kotihoidontuen kuntalisäpilotti on siirtänyt varhaiskasvatuksen aloitusta osallistujajoukon osalta keskimäärin 4,1 kk. Huomionarvoista on se, että maksimiajan 10 kk perheitä vol. 1 pilotissa on 75 (37 % osallistujista) ja vol.2 pilotissa 77 (43 % osallistujista).</p>	<p>Toteutuu</p>

OPETUSPALVELUT

Esi- ja perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen oppimis-, kasvu- ja kehitysedellytyksiä yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa. Esiopetuksen avulla vahvistetaan lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla.

Perusopetuksessa tietojen ja taitojen oppiminen lisääntyy, mutta edelleen on tärkeää vahvistaa esiopetuksessa aloitettua arkielämän valmiuksien oppimista. Toiminnassa tähdätään myös siihen, että oppilaat saavat edellytystensä mukaiset valmiudet jatko-opinnoissa pärjäämiselle.

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oppimista, kasvamista ja kehittymistä itseään, kanssaihmissiään ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi. Perusopetusta annetaan yleisopetuksena ja joustavana perusopetuksena. Oppimisen ja koulunkäynnin tukena annetaan tehostettua ja erityistä tukea lähtökohtaisesti muun opetuksen yhteydessä.

Lempäälän kunnan esi- ja perusopetuksen kouluverkossa on yksitoista koulua. Alakouluista (esi-6. lk.) kuusi on kyläkouluja ja neljä isoja alakouluja, Yläkouluja (7.–9. lk.) on kolme. Oppilaita on lukuvuonna 2023–2024 yhteensä 3 730.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittämisen	Esi- ja perusopetuksessa panostetaan digitalisaatioon ja sen kehittämiseen. Opetuksen tarkoituksena on kasvattaa kuntaan ja yhteiskuntaan toimijoita, jotka ovat pienestä pitäen aloittaneet tietotekniikan käytön ja joilla on uskallusta kehittää rohkeasti tulevaisuuden digitaalisia ratkaisuja. Tavoitteena on, että teknologian kehitys näyttäytyy positiivisena ja mahdollisuuksia tarjoavana ilmiönä. Esi- ja perusopetuksessa lisätään perinteisten toimenpiteiden	Mittareina käytetään kyselyitä, jotka suunnataan oppilaille, henkilökunnalle sekä huoltajille. Lisäksi hyödynnetään opetuksen digitiimiltä kerättyä aineistoa, joilla mitataan sitä, kuinka käytännössä opetussuunnitelman mukainen digitalisaatio toteutuu. Vuonna 2024 Lempäälässä on 1:1 -laitteet	Koulujen henkilöstölle ja oppilaille on laadittu kysely, jonka tulokset julkaistaan 21.5.2024 kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksessa. Henkilökohtaisten oppilaskoneiden hankinta menee tauolle kunnanvaltuuston sopeuttamispäätöksen 24.4.2024 mukaisesti.	Toteutuu osittain

	<p>ja ajattelun ohella kokonaan uudenlaista ja innovatiivista lähestymistapaa. Esi- ja perusopetuksessa kiinnitetään lisäksi huomiota digitaalisten laitteiden määrään, laitteiden yhteensopivuuteen, verkoyhteyksiin ja tekniseen tukeen. Lisäksi mahdollistetaan työntekijöiden digitaalinen täydennyskoulutus.</p>	<p>kunnan kaikilla 4., 5., 7. ja 8. luokkalisilla. Mittarina käytetään myös talousarviotavoitetta.</p>		
<p>Yhteisöllisyys ja osallisuus</p>	<p>Kouluyhteisöjen (vuosiluokat 0–9) hyvinvoinnin, turvallisuuden ja koulupysyvyyden tukeminen. Koulupoissaoloihin pyritään vaikuttamaan sekä ennaltaehkäisevästi että vahvasti kouluun kiinnittymistä tukien. Koulupysyvyyden sekä oppilaiden hyvinvoinnin parantamisessa tullaan osallistamaan oppilaskuntia, koulujen henkilökuntia sekä huoltajia. Hyvinvoinnin vahvistamisella koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten määrä tulee vähemmän.</p>	<p>Koulupysyvyyttä tarkastellaan koulupoissaoloja seuraamalla koulukohtaisesti neljä kertaa lukuvuoden aikana. Työn ja toiminnan vaikutuksia seurataan tiiviillä yhteydenpidolla koulujen henkilökunnan sekä huoltajien kanssa. Mittareina käytetään poissaolotuntien seuraamista ja oppilaskunnille sekä huoltajille järjestävillä kyselyillä. Osallistamisen vaikutuksia mitataan edellä mainituilla kyselyillä.</p>	<p>WilmaRobotti on koettu hyödylliseksi, koska poissaoloihin pystytään tarttumaan nopeasti ja huoltajat saavat välittömästi tiedon. Luvattomia poissaoloja oli keskimäärin noin 8 tuntia / oppilas Lempäälässä tarkasteluajanjakso 1.8.23 - 23.1.2024). Keskiarvoa enemmän poissaoloja oli yläkouluissa. Noin 1 % oppilaista ylittyy 20 prosentin poissaoloraja, jonka perusteella tehostettu ohjaus moniammatillisena yhteistyönä yhdessä huoltajan kanssa. Oppivelvollisuuden ohjausta ja kuntavalvontaa toteutetaan opinto-ohjaajan koordinoimana vahvassa yhteistyössä koulujen henkilöstön ja huoltajien kanssa. Kouluhyvinvointitiimi seuraa koko kunnan poissaolotilannetta.</p>	<p>Toteutuu</p>

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Lempäälän kuntastrategia toteutuu varhaiskasvatuspalvelujen vision *”Lapsuus Lempäälässä - vahva silta tulevaisuuteen”* kautta. Varhaiskasvatuksen palvelulupaus *”Autamme jokaista lasta kiipeämään omalle vuorelleen, niin korkealle kuin mahdollista, yhteistyössä häntä ympäröivien turvallisten aikuisten kanssa”* konkretisoi varhaiskasvatuksen visiota.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaan kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät monipuolisia palveluita varhaiskasvatusikäisille lapsille. Varhaiskasvatuslain mukaisesti varhaiskasvatusta tulee olla saatavilla kunnan järjestämänä tai valvotun siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin, lähipalvelun periaatteella, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Lempäälässä on 16 kunnallista päiväkotia ja 4 yksityisen palvelutuottajan palvelusetelipäiväkotiä. Kunnallisia, kotona toimivia perhepäivähoitajia on 8 ja yksityisiä kotona toimivia perhepäivähoitajia 7 kappaletta. Yksityisiä ryhmäperhepäivähoitokoteja on 2 kappaletta.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Laadukas kokopäiväpedagogiikka varhaiskasvatuksen arjessa, jossa tavoitteet asetetaan aikuisten toiminnalle, lasten tarpeisiin pohjautuen.	<p>Huoltajien kanssa käytävät varhaiskasvatuksen aloituskeskustelut toteutuvat 100-prosenttisesti.</p> <p>Huoltajien kanssa käytävät lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut toteutuvat 100-prosenttisesti.</p> <p>Pedagogisesti painottuneet asiakastyytyväisyyskyselyt, tavoitekyselyt, arviointiasteikolla 1–5.</p> <p>Lasten asiakastyytyväisyyskyselyt,</p>	<p>Aloituskeskustelut ovat toteutuneet 100%;sesti.</p> <p>Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut ovat toteutuneet 100%;sesti.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan toimintavuoden osalta keuhakuussa 2024.</p> <p>Lasten asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan</p>	<p>Toteutuu osittain</p>

		arviointiasteikko hymy-naamat, tavoite 90-prosenttisesti hymyä.	huoltajien asiakastytyväisyyskyselyn kanssa saman aikaisesti kesäkuussa 2024.	
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Nivelvaiheyhteistyön kehittäminen ja tiivistäminen esi- ja perusopetuksen kanssa, eheyttämään 5-vuotiaiden siirtymistä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Arjen vuoropuhelun lisääminen varhaiskasvatuksen henkilöstön ja esi- ja perusopetuksen henkilöstön kanssa.	Nivelvaiheyhteistyön vuosikellorunkoon suunnitellut tapaamiset ja koulutukset toteutuvat toimintavuoden aikana.	Nivelvaiheyhteistyön vuosikellorungon mukaiset tapaamiset ovat toteutuneet suunnitellusti. Nivelvaiheen siirtopala- veri on pidetty ja siihen osallistuivat kaikki 5-vuotiaiden ryhmien varhaiskasvatuksen opettajat ja tulevat esiopettajat. Tapaamisessa olivat mukana myös varhaiskasvatusyksiköiden johtajat ja alakoulujen rehtorit.	Toteutuu

RUOKAPALVELUT

Ruokapalvelut toimii kunnassa 1.1.2023 lukien tulosvastuullisena tehtäväalueena tuottaen ruokapalvelut kunnan päiväkoteihin ja kouluihin. Ruokapalvelut vastaa ruokapalvelun toiminnan suunnittelusta, aterioiden valmistuksesta, kuljetuksesta sekä tarjoilusta asiakaskohteissa. Ruokapalvelut tuottaa aterioita 32 asiakaskohteeseen noin 4 500 asiakkaalle. Toiminta on ammattitaitoista, taloudellista ja asiakaslähtöistä. Ruokapalvelut kehittää aktiivisesti toimintaa kuntastrategiasta nousevien tarpeiden mukaisesti ja panostaa erityisesti asiakkaiden hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen. Ruokakasvatus on kiinteänä osana arkea, jolla edistetään kuntalaisten hyvinvointia yhdessä muiden kunnan toimijoiden kanssa

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Sijaispoolin valmistelu, jolla pyritään turvaamaan jatkossa henkilöstön saavuus sekä turvaamaan palvelun sujuvuus sekä taloudellinen vaikutus.	Sijais- ja henkilöstövuokrauksen määrärahojen maltillinen käyttö (tavoitteena käytön vähentyminen 10–15 %)	Sijaispoolin rekrytointi käynnissä ruokapalvelussa. Sijaispoolin käyttöönotto toteutuu 1.8.2024 alkaen.	Toteutuu
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Lisätään kannustimia osallistua yhteiseen kouluruokailuun.	Mittari: 8. ja 9. luokkalaisten osallistumisprosentti kouluruokailuun (tavoitteena kasvaa 10 %-yks)	Yläkoulujen ruokailuaktiivisuutta seurattiin 14.-22.3.2024 välisenä aikana. Seurantajakson aikana ruokailuun osallistumisaktiivisuus oli seuraava yläkoululaisten osalta: Sääksjärven yläkoulu 89,3 %, Hakkarin yläkoulu 85,3 % ja Kanavan yläkoulu 67,9 %. Vuoden 2023 tuloksista ruokailuaktiivisuus on lisääntynyt vuoden 2024 aikana (Hakkari 79,9 % ja Sääksjärvi 72,8 %, ei laskentatietoa Kanavasta vuonna 2023)	Toteutuu

YHTEISÖLAUTAKUNTA

1000e	TP 2023	TA 2024	Toteuma 30.4.2024	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	348	341	55	16,3 %
Toimintamenot (ulk)	-3 836	-4 045	-1 580	39,1 %
Toimintakate (netto)	-3 488	-3 704	-1 524	41,2 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	352	341	55	16,3 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-6 369	-7 256	-2 356	32,5 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	-6 017	-6 915	-2 301	33,3 %
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-379	-727	-195	26,9 %
Muut lask. vyörytystulot	576	534	186	
Muut lask. vyörytyskustannukset	-961	-840	-327	38,9 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-7 709	-8 823	-2 879	32,6 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Huhtikuun lopussa yhteisölautakunnan alaisen käyttösuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 39,1 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 41,2 %. Käyttösuunnitelman toteutumisessa ei ole ollut merkittäviä poikkeamia suunnitellusta. Avustusmenoja ja palveluostoja jaksottuu selvästi keskimääräistä enemmän ensimmäiselle vuosikolmannekselle, mikä selittää keskimääräistä korkeammat toteumaprosentit.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Varhaisnuorten (9–11 -vuotiaat) levottomuus Lempäälä talossa on ollut alkuvuonna 2024 uusi ilmiö. Pääkirjastolla työskentelevien kokemukset lasten ja nuorten kohtaamisen haasteista ovat nousseet erityiseen tarkasteluun.

Liikuntapalveluissa henkilöstön vaihtuvuus on aiheuttanut katkoja palvelutuotannossa.

YHTEISÖPALVELUIDEN HALLINTO- JA ALUEELLISET PALVELUT

Yhteisöpalveluiden palvelualue on neljän tehtäväalueen kokonaisuus: kirjastopalvelut, liikunta- palvelut, nuorisopalvelut sekä kulttuuripalvelut. Yhteisöpalvelut on hyvinvointia edistäviä palveluita, jotka kohdentuvat kaikkiin väestöryhmiin eri elämäntilanteissa ja aktivoivat kuntalaisia niin ohjattuun kuin omaehtoiseen toimintaan. Yhteisöpalvelut edistää osallisuutta kuntalaisia koskevissa keskeisissä palvelualueen päätöksissä osana kuntalain säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Yhteisöpalvelut toteuttaa tehtäviään yhteistyössä kunnan eri toimialojen, julkisen-, yksityisen, kolmannen ja neljännen sektorin sekä kuntalaisten välillä.

Yhteisöpalveluiden hallinto- ja alueelliset palvelut vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lempäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin. Lisäksi hallinnon alle on asemoitu yhteisöpalveluiden hankkeet, yhteisöbussi Lempi, osallistuva budjetointi, avustukset ja taiteen perusopetus sekä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työkoordinaation, yhteistyön ja raportoinnin osalta. Taiteen perusopetuksen osalta musiikin ja kuvataiteen perusopetusta järjestetään Pirkan opistossa. Kunnassa on tarjolla yksityisten oppilaitosten tarjoamana myös käsityön, musiikin ja teatteritaiteen taiteen perusopetusta.

Yhteisöpalvelut toteuttaa tehtävissään lakia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 6 sekä lakia yleisistä kirjastoista, liikuntalakia, lakia kunnan kulttuuritoiminnasta ja nuorisolakia.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Hyvinvoinnin edistämisen koordinaatiossa vakiinnutetaan hyvinvoinnin edistämisen rakenteen toimintaa sekä kehitetään ja vahvistetaan järjestöyhteistyötä ja asukasosallisuutta kunnan hyvinvointityössä.	Hyvinvointityöryhmän ja kumppanuustiimien vuosikellot ovat käytössä	Hyte-työryhmän ja kumppanuustiimien vuosikellot käytössä. Hyte-työryhmä kokoonnut 5 kertaa, lasten ja nuorten, työikäisten ja ikäihmisten kumppanuustiimit ovat kokoonnuneet 3 kertaa/tiimi.	Toteutuu osittain

		<p>Hyvinvoinnin edistämisen teemafoorumi osana järjestöyhteistyön rakenteita 2 krt/vuosi</p> <p>Hyvinvointikysely asukkailla syksy 2024</p> <p>Hyvinvointiteemaiset asukasillat 2 krt/vuosi</p>	<p>Hyte-teemainen foorumi ja asukasillat eivät ole kokoontuneet.</p> <p>Hyte-kysely tehdään syksyllä.</p>	
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Järjestöyhteistyön rakenteita vahvistetaan ja vakiinnutetaan yhteistyössä kunnan ja kolmannen sektorin kanssa.	<p>Järjestöfoorumi 1 krt/vuosi,</p> <p>Teemafoorumit 2 krt/vuosi/teema</p> <p>Uutiskirje yhdistyksille 11 krt/vuosi</p> <p>Kysely yhdistyksille 1 krt/vuosi</p>	<p>Järjestöfoorumi toteutetaan 5/2024</p> <p>Teemafoorumi on toteutunut.</p> <p>Uutiskirje yhdistyksille 4/11 lähtenyt. Tilaajia 189.</p> <p>Kysely yhdistyksille toteutetaan syyskaudella.</p>	<p>Toteutuu</p>

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalakia ja mahdollistaa eri väestöryhmien liikkumisen ja liikunnan harrastamisen elämänsä eri vaiheissa. Liikuntapalvelut järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukee kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, sekä koordinoi ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapalveluiden tehtävä tapahtuu eri toimialojen yhteistyönä ja kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Liikuntaneuvonta ohjaa ja tukee kuntalaisia liikunnalliseen elämäntapaan. Liikuntaneuvonnan palvelupolkua vahvistetaan huomioiden eri kohde- ja ikäryhmät. Kuntalaisen on mahdollista osallistua maksuttomiin matalan kynnyksen liikuntaryhmiin osana liikuntaneuvontaprosessia.	Liikuntaneuvonta asiakkaiden määrä 50 hlö/vuosi. Matalankynnyksen ryhmiin ohjattujen liikuntaneuvonnan asiakkaiden määrä, 25 hlöä/vuosi.	Liikuntaneuvontaan on ohjautunut alkuvuodesta 11 eri henkilöä. Matalan kynnyksen ryhmiin on liikuntaneuvonnan kautta ohjautunut 4 henkilöä.	Toteutuu osittain
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kehitetään yhdessä lasten, nuorten ja perheiden kanssa uusia matalan kynnyksen toimintamalleja liikkumisen edistämiseksi.	Lapsille ja nuorille järjestettyjen ryhmien (4 uutta ryhmää) ja tapahtumien määrä (4 tapahtumaa/vuosi).	Lapsille ja nuorille on 3 erilaista uutta ryhmätointoa. Lapsille ja nuorille on toteutettu 2 eri liikuntatapahtumaa.	Toteutuu osittain

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastopalvelut toteuttaa lakia yleisistä kirjastoista tehtävänänsä yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kirjastopalvelut on tarkoitettu kaikille väestöryhmille. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa koelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden ja muiden yhteisöjen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Lempäälän kirjasto ottaa käyttöön oma-toimiaukiolon, joka parantaa kirjastopalveluiden saavutettavuutta, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.	Omatoimiaukiolo lisää kirjaston aukiolotunteja 25 % Kirjaston kävijämäärä kasvaa 10 %	Omatoimikirjasto on prosessissa ja etenee. Tavoitteena avata syyskaudella. Kävijämäärän kasvua seurataan vuositasolla.	Toteutuu
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kirjastopalvelua tuotetaan tiimeissä, joiden toimintaa vahvistetaan ja kehitetään. Kuntalaiset voivat vaikuttaa kirjastoaineiston valintaan.	Tiimit valitsevat aineiston keskitetysti omalle kohderyhmälleen. Kohderyhmälle suunnattu kysely 2 krt / vuosi.	Keskitetty valinta on otettu käyttöön 16.2.2024. Kuntalaisten vaikuttaminen kirjastoaineiston valintaan toteutetaan vuoden 2024 aikana.	Toteutuu

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalvelut toteuttaa lakia kunnan kulttuuritoiminnasta. Kulttuuripalvelut edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Kehitetään kulttuuripalveluiden tiedonkeruun menetelmiä kunnan tapahtumien ja toiminnan hyvinvointivaikutusten mittaukseksi.	Kulttuurikyselyn toteuttaminen 2 kertaa vuodessa Kunnan tapahtumien vaikutuksia mittaavan kriteeristön laatiminen	Kulttuurikysely 2/2023 toteutettiin helmi-maaliskuussa 2024. Kriteeristön laatiminen on kesken.	Toteutuu osittain
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Vahvistetaan erilaisia tapoja osallistua ja saavuttaa kulttuuria esimerkiksi vakiinnuttamalla kulttuurilähethe- ja -luotsitoiminta osaksi kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta edistävää työtä.	Annettujen läheteiden lukumäärä 50 kpl ja lähetetoimintaan osallistuneiden lukumäärä 15 kpl Luotsausten lukumäärä 5 kpl	Annettujen läheteiden ja lähetetoimintaan osallistuneiden lukumäärää on selvitetty kyselyllä. Kyselyyn osallistuneita oli 27, joista 3 kertoi saaneensa kulttuurilähetteen. Kulttuuriluotsauksia ei ole toteutunut vuoden 2024 aikana.	Toteutuu osittain

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut toteuttaa nuorisolain mukaista toimintaa kunnassa. Nuorisotyön kohderyhmä on alle 29-vuotiaat. Nuorisopalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Riskien ja tarpeiden tunnistaminen sekä tuen tarjoaminen varhaisessa vaiheessa vahvistuu. Edistään nuorten sosiaalista vahvistumista tavoittamalla uusia nuoria palveluihin ja lisäämällä sekä yhteisöpalveluiden että eri sektoreiden välistä yhteistyötä.	Saappaan koulutettujen vapaaehtoisten määrä (10 % kasvu). Jalkautuvan ja liikkuvan nuorisotyön päivät (80 kertaa vuodessa).	Saapastointaan ei ole koulutettu lisää vapaaehtoisia. Jalkautuvaa ja liikkuva nuorisotyötä on ollut alkuvuodesta 20 kertaa.	Toteutuu osittain
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Vahvistetaan koulunuorisotyön ja vapaa-ajan nuorisotyön parityöskentelymallia. Nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja heitä kuullaan päätöksenteossa.	Työparityöskentely vähintään 12 tuntia viikossa. Nuoret osallistuvat vähintään 10 kertaa toiminnan suunnitteluun.	Työparityöskentely toteutuu suunnitelman mukaisesti. Nuoret ovat osallistuneet toiminnan suunnitteluun alkuvuoden aikana 20 kertaa.	Toteutuu

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

1000e	TP 2023	TA 2024	Toteuma 30.4.2024	Toteuma %
Toimintatulot (ulk)	8 658	9 900	2 446	24,7 %
Toimintamenot (ulk)	-21 583	-22 185	-6 998	31,5 %
Toimintakate (netto)	-12 925	-12 285	-4 552	37,1 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)	26 431	28 804	7 163	24,9 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)	-21 832	-22 414	-7 049	31,4 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)	4 599	6 390	114	1,8 %
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-9 684	-10 590	-3 189	30,1 %
Muut lask. vyörytystulot	428	351	131	
Muut lask. vyörytyskustannukset	-846	-668	-267	39,9 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)	-32 362	-33 672	-10 505	31,2 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Huhtikuun lopussa yhdyskunnan palvelualueen palvelusuunnitelman ulkoisten menojen toteumaprosentti on 31,5 % ja toimintakatteen toteumaprosentti on 37,1 %.

Yhdyskuntalautakunnan alaisissa määrärahoissa ei ole merkittäviä talouden poikkeamia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Nykyinen maailmantilanne ja rakennusalan sekä muiden alojen kustannusten nousu aiheuttaa yhä yhdyskunnan palvelualueelle sekä taloudellisia riskejä että viivästyttää tonttien myyntiä sekä hankkeiden liikkeelle lähtöä. Julkisen rakentamisen kustannukset eivät ole laskeneet. Valmistaudumme suhdanteiden elpymiseen laatimalla asemakaavavaravantoa ja varmistamme, että asuintonttivaranto on hyvällä tasolla, ja riittää vastaamaan toivottuun kasvuun sekä pitkäjänteisen suunnittelun tarpeeseen. Kunnan omistuksessa ja luovutettavissa on kuitenkin vain 64 %, mikä vähentää palvelujen ja infrarakentamisen ennakoitumahdollisuuksia jonkin verran.

Kohonnut kustannustaso näkyy kohonneina erityisalojen suunnitelmien hintoina, jotka ovat mm. kaavojen läpi saamiselle välttämättömiä. Kustannusten hillitsemiseksi priorisoidaan aikataulultaan kriittisiä kunnan päänhankeita. Aikataulultaan ei-kriittisten kaavojen asiantuntijatoiden

tilaamista tarkastellaan ja mahdollisesti osin lykätään tulevalle vuodelle. Tämä pidentää joidenkin kaavojen aikataulua suunnitellusta.

Rakennusalan heikko suhdanne on näkynyt alkuvuodesta rakennusvalvonnassa etenkin siinä, että kerrosaltaan merkittäviä rakennushankkeita sekä uusia asuntoja tuovia hankkeita on ollut edelleen vähän. Huhtikuun loppupuolella vireille tulevien lupien kokonaismäärä on kuitenkin lähentynyt kasvuun. Rakennusvalvonnan katselmustoiminnassa ei ole ollut nähtävissä merkittävää vähentymistä.

Yhdyskunnan palvelualueella laaditaan kymmenen vuoden kokonaissuunnitelmaa kaavoituksen, infra- ja talonrakentamisen sekä tontinluovutusten suhteen, jotta tekeminen on yhä suunnitelmallisempaa tiukentuvien talousraamien puitteissa.

YHDYSKUNNAN HALLINTO JA ALUEELLISET PALVELUT

Hallinto vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta, tietohallintopalveluista ja luottamushenkilöiden koulutuksesta. Hallinnon alaisuuteen kuuluu myös ympäristöterveydenhuollon seudullinen yhteistyö. Lisäksi palvelualueen hallinnon alla on kuntakeskuksen kehittämisen sekä Sääksjärven kehittämisen hankkeet, joiden toteuttaminen läpileikkaa koko palvelualueen.

Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto hoidetaan seutukunnallisesti kuuden kunnan kesken (Pirteva). Isäntäkuntana toimii Pirkkala. Ympäristöterveydenhuolto turvaa ohjauksen ja valvonnan keinoin kuntalaisille turvalliset ja terveelliset elintarvikkeet, asuinolot, elinympäristön, kulutustavarat ja kuluttajapalvelut.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Kasvu ja elinvoima	Kehitämme keskusta-hankkeen kautta kuntakeskuksen vetovoimaa ja palveluita. Keskustakehän kortteleiden asemakaavoitustyötä viedään eteenpäin ja alueen infraa suunnitellaan eteenpäin ja rakentamista jatketaan.	Vähintään yksi uusi keskusta-kortteli lähtee vuoden 2024 aikana rakentumaan.	Rakentamisen huono suhdanne vaikuttaa hankkeiden viivästymiseen sekä lisäksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on tiukentanut ehtojaan vuonna 2023, mikä tarkoittaa, että suunnitellut ARA-rahoituskohteet eivät toteudu ja käynnissä on keskustelut vapaarahoitteisista malleista korttelin 114 ja Asemakorttelin osalta.	Ei toteudu
Kasvu ja elinvoima	Sääksjärveä kehitetään elinvoimaisena asumisen, työpaikkojen ja logistiikan alueena. Sekä yleiskaavaa että asemakaavatyötä viedään eteenpäin. Sääksjärven aseman suunnittelua viedään eteenpäin yhteistyössä Väyläviraston kanssa.	Pääradan suunnittelu on käynnistetty liikennesuunnitelman osalta ja aseman suunnittelu on saatu MAL- rahoitukseen.	Sääksjärven aseman suunnittelua tavoitellaan edistettäväksi MAL-rahoituksen turvin. MAL5-sopimusneuvottelut ovat vielä kesken. Sääksjärven osayleiskaavaehdotus on asetettu nähtäville keväällä 2024.	Toteutuu osittain

TILAT JA RAKENNUTTAMINEN

Tilat ja rakennuttaminen hallinnoi kunnan kiinteistöomaisuutta ja vuokraa tilat kunnan sisäisille ja ulkoisille asiakkaille. Tilat ja rakennuttamisessa huolehditaan kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta, käytettävyydestä ja arvon säilymisestä mahdollisimman laadukkaasti. Kunnossapidon työt tilataan konserniyhtiö Lekitek Oy:ltä tai yksityisiltä toimijoilta.

Tilat ja rakennuttaminen hoitaa isojen talonrakennusinvestointien rakennuttamisen sekä kiinteistöjen peruskorjaushankkeiden rakennuttamisen. Hankinnat kilpailutetaan hankintalainsäädännön mukaisesti.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilan- nepäi- vitys
Ympäristö ja kestävä kehitys	Tavoitteena on toteuttaa ARA:n avustuksen mukaiset lämmitystapamuutokset kuudessa kiinteistöissä.	Lämmitystapamuutokset saadaan toteutettu vuoden 2024 aikana suunnitelluissa kohteissa avustusehtojen mukaisesti.	<p>Lämmitystapamuutosten urakkakilpailut on toteutettu ja urakoitsijat valittu, työt toteutetaan kesän 2024 aikana. ARA:lle on raportoitu tarvittavat muutokset ennen töiden aloitusta, mm. Moision alueen toteuttaminen kaukolämmöllä on varmistettu, mihin liittyen kunnanhallitus on myöntänyt kaukolämpöverkon laajentamiselle Lempäälän Lämmölle lainan takauksen alkuvuodesta 2024. Avustusten maksatus tehtävä syyskuussa 2024.</p> <p>Kuokkalan koulun sekä Kuokkalan kulman ja Leikkiniityn päiväkotien lämmitystapa muutetaan maakaasusta maalämpöön. Moision koulun, sekä Aurinkolinnan ja Siskonlinnan päiväkotien lämmitystapa muutetaan maakaasusta kaukolämpöön.</p>	<p>Toteutuu</p>

<p>Palveluiden ja toiminnan kehittämisen</p>	<p>Laaditaan toimintamalli kunnan kiinteistöomaisuuden hallintaan ja systemaattiselle kehittämiselle. Tavoite edellyttää nykyaikaista kiinteistönhallintajärjestelmää, mitä on helppo käyttää ja sieltä saa tarvittavat tiedot luotettavasti, mm. PTS:t ja korjausvelan.</p>	<p>Laaditaan kiinteistöomaisuuden hallinnasta toimintamalli, mikä voidaan ottaa käyttöön seuraava vuonna.</p>	<p>Ei ole vielä aloitettu. Resurssit ovat olleet alkuvuoden sidottuina isoissa rakennushankkeissa ja kesällä toteutettavien töiden valmistelussa ja kilpailutuksissa. Käynnistetään projekti syksyllä.</p>	<p>Toteutuu osittain</p>
--	--	---	--	--

TONTTI- JA MITTAUSPALVELUT

Tontti ja mittauspalvelut tarjoaa mittaus-, kartta- ja paikkatietopalveluja sekä kunnan oman suunnittelun ja rakentamisen että ulkopuolisten toimijoiden tarpeisiin sekä vastaa kunnan maaomaisuuden hallinnasta, asuin- ja yritystonttien luovutuksesta ja vuokraamisesta, kunnan maaomaisuuden hallintaan liittyvistä sopimuksista sekä kunnan maaomaisuuden osto- ja myyntiprosessista.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilanpäävitys
Kasvu ja elinvoima	Maanhankinnat keskitetään strategisen yleiskaavan ja maapoliittisen ohjelman mukaisille painopistealueille nauhataajamamassa, Säöksjärven ja Marjamäen alueilla sekä mahdollisille muille kunnan intressien kannalta merkityksellisille alueille. Tavoite n.30 ha ostettua maata.	Toteutuneiden kiinteistökauppojen määrä strategisilla painopistealueilla (ha).	Toteuma n. 57 ha. Maakauppoja on tehty maapoliittisen ohjelman mukaisilla alueilla. Neuvotteluja on paljon käynnissä strategisesti merkittävillä ja maapoliittisen ohjelman mukaisilla painopistealueilla.	Toteutuu
Kasvu ja elinvoima	Tontinluovutukset tehdään talousarvion ja tontinluovutus-suunnitelman tavoitteiden mukaisesti kunnan kasvutavoitteet ja -resurssit sekä palveluverkon kantavuus huomioiden.	Suunnitelmallisten tontinluovutusten toteutuminen (%).	Toteuma 15 % Yksi yritystonttikauppa on toteutunut. Asuntomessutonttien osalta ollaan hyvässä tilanteessa tonttivarauksen suhteen. Asuntomessutontteja lukuun ottamatta suunniteltujen toteutuminen on epävarmaa. Talouden suhdanne-ennusteiden antama kokonaiskuva rakentajille on synkkä.	Toteutuu

INFRAPALVELUT

Tehtäväalueen tavoitteena on infrastruktuurin suunnittelu, toteuttaminen ja kunnossapito laadukkaasti, ympäristöä säästävästi ja kustannustehokkaasti siten, että vähennetään ympäristövai-
kutuksia ja tarjotaan monipuolisesti elämisen edellytyksiä. Lopputuotteina ovat korkeatasoiset
asuin-, yritys- ja yleiset alueet sekä kunnallistekniset järjestelmät.

Teema	Talousarviota- voite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilan- ne- päivi- tys
Ympä- ristö ja kestävä kehitys	Parannetaan kä- velyn ja pyöräi- lyn olosuhteita sekä houkutte- levuutta kulku- muotona.	Vähintään 75 % toteutuneista lii- kenneväylät ja viheralueet - hankkeista pa- rantaa kävelyn ja pyöräilyn edelly- tyksiä.	Suunniteltavista hankkeista mm. Kul- juntielle rakentuvan Pohjoisrinteen kiertoliittymän oheen suunnitellaan täysin uusi yhdistetty jalankulun ja pyö- räilyn väylä Ideaparkinkadun ja Tampe- reentien välille. Lemmon Sammon ja tulevan liikenneaseman alueelle suun- nitellaan myös ajoradasta rakenteelli- sesti erotettu jalankulun ja pyöräilyn väylä sekä turvallinen kadunylitys. Päällystysurakan kohdeluettelossa on mukana myös jalankulku- ja pyörä- väylien uudelleenpintauksia. Huono- kuntoinen päällyste uusitaan tai van- han sorapäällysteen tilalle tehdään ko- konaan uusi asfaltti.	To- teu- tuu osit- tain
Palvelui- den ja toi- minnan kehittä- minen	Haetaan kan- sainvälistä vi- heralueiden Green Flag Award -tun- nusta (GFA) Myl- lyrannan tapah- tumapuistoon.	Myönnetty GFA- tunnus.	GFA hakemus on lähetetty huhti- kuussa. Tuomarointipäivä järjestetään touko-heinäkuussa. Tulokset julkiste- taan syksyllä	To- teu- tuu osit- tain

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELU

Tehtäväalueen tavoitteena on maankäyttö laadukkaasti, ympäristöä säästävästi ja kustannustehokkaasti siten, että vähennetään ympäristövaikutuksia ja tarjotaan monipuolisesti elämisen edellytyksiä. Lopputuotteina ovat korkeatasoiset asuin-, yritys- ja yleiset alueet sekä kunnallistekniset järjestelmät. Maankäytön suunnittelun tehtävänä on kunnan yleis- ja asemakaavoitus sekä strateginen maankäytön suunnittelu.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Ympäristö ja kestävä kehitys	Painotamme yhdyskuntarakenteen täydentämistä nauhataajamassa ja joukkoliikenteen äärellä. Tehostetaan nykyinfran käyttöä ja pyritään vaikuttamaan kulkutapojen muutokseen. Kehitetään ilmastovaikutusten arviointia ja välineitä kaavan laatimisen yhteydessä.	Joukkoliikenteen vaikutuspiiriin (500 m linja-autopysäkestä tai juna-asemasta) sijoittuvan asemakaavoitetun asuntovarannon määrä prosentteina koko varannosta on yli 80 %.	Asemakaava-alueen asunnoista 85 % ja varannosta 86 % on sijoittunut joukkoliikenteen ääreen ja nauhataajamaan. 80 % on ylittynyt joka vuosi vuodesta 2020 lähtien. Tavoitteen voi ennakoida täyttyvän myös vuonna 2024. Kaavoituksessa kehitetään ilmastovaikutusten arviointia, ja seurataan kehityksessä olevia työkaluja.	Toteutuu
Kasvu ja elinvoima	Kaavoitamme monipuolisesti niin asunto- ja toimitilavarantoa kuin palvelutontteja.	Vuoden aikana valmistuu vähintään 6 kaavaa, jotka sisältävät asuntoja, toimitilaa ja vähintään yhden palvelutontin.	Vuoden 2024 aikana on tähän mennessä vahvistunut 3 kaavaa: Punaportti, Tarikantie sekä Pientalotontit 2023. Aikataulutuksen perusteella vuositavoitteen voi arvioida täyttyvän.	Toteutuu

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA

Rakennus- ja ympäristövalvonnan toiminta painottuu lakisääteisten viranomaistehtävien (kuten luvat, ilmoitukset ja valvonta-asiat) toteuttamiseen.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta, valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamisen ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Ympäristövalvonta käsittelee ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan luvat, ilmoitukset ja rekisteröinnit. Ympäristönsuojelu huolehtii luonnon-, ilman- ja vesiensuojelusta, meluntorjunnasta sekä jätehuollon valvonnasta niin, että turvataan kestävästi kehittyvä, terveellinen ja viihtyisä sekä luontosuhteiltaan monimuotoinen luonnonympäristö.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Rakennusvalvonnan palvelun kehittäminen ja lupakäsittelyn sujuvuus lupa- ja ilmoitusasioissa. Keinoina mm. neuvontatilaisuudet rakentajille/suunnittelijoille.	Kyselyyn perustuva asiakastyytyväisyys 4/5	Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan loppuvuodesta 2024/alkuvuodesta 2025.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Palvelujen sopeuttaminen ja kehittäminen uuden rakentamislain edellyttämällä tavalla.	Rakennusjärjestys, taksa ja delegoinnit päivitetty	Rakennusjärjestyksen päivitys on käynnistetty viranomaislautakunnan päätöksellä (30.1.2024) ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu nähtäville. Rakennusjärjestyksen luonnos asetetaan nähtäville syksyllä 2024. Valmistelussa on tarve huomioida rakentamislakiin tulevat muutokset (ns. korjaussarja) sekä Kuntaliiton mallirakennusjärjestys, jonka toteutus on viivästynyt.	Toteutuu osittain

<p>Ympäristö ja kestävä kehitys</p>	<p>Luonnon monimuotoisuutta edistävät toimenpiteet</p>	<p>Uusi Metso-kohde perustettu kunnan maalle</p>	<p>Metso-kohdetta koskevat alkuneuvottelut on pidetty. Esitys Pirkanmaan ELY-keskukselle on valmisteltavana ja toimitetaan toukokuussa 2024.</p>	<p>Toteutuu</p>
-------------------------------------	--	--	--	---

Konserniyhtiöt

LEMPÄÄLÄN VESI OY

Lempäälän Vesi Oy:n tehtävänä on toiminta-alueellaan turvata sopimusasiakkaidensa laatuvaatimukset täyttävän käyttöveden määrällinen saatavuus sekä huolehtia viemäriveresien poisjohtamisesta ja käsittelystä huomioiden vesien- ja ympäristönsuojelulliset tavoitteet.

Lempäälän Veden tehtäväalueita ovat talousveden hankinta, käsittely ja jakelu toiminta-alueella, jätevesien johtaminen ja käsittely toiminta-alueella, hulevesien johtaminen hulevesiviemäroinnin alueella sekä vesihuoltoverkostojen ja -laitteistojen kunnossapito laitoksen alueella.

Lisäksi Lempäälän Vesi Oy myy muun infran rakentamis- / rakennuttamispalveluita yhdiskunnan palvelualueelle ja toimii infrarakennuskohteissa yhteistyössä muiden Lempäälän kunnan konserniyhtiöiden kanssa.

Osakeyhtiön henkilöstömäärä on 15 ja yhtiön hallituksessa on 5 jäsentä.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilan-nepäi-vitys
Ympäristö ja kestävä kehitys	Laskuttamattoman jätevesimäärän vähentäminen	Laskuttamaton jätevesi on alle 25 % käsitellystä jätevesimäärästä. Vuonna 2022 määrä oli 19,6 %. Laskuttamaton puhdas vesi on enintään 15 % käsitellystä jätevesimäärästä. Vuonna 2022 määrä oli 18 %.	Jätevesien osalta ollaan pääsemässä tavoitteeseen. Puhtaan veden osalta näyttää, että tavoitteeseen ei ylltetä.	Toteutuu osittain
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Asiakasmaksut ovat kaupunkiseudun keskiarvossa.	Asiakasmaksut ovat kaupunkiseudun keskiarvossa.	Tavoitteeseen ei ole mahdollista ylittää lähitulevaisuudessa.	Ei toteudu

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Yleinen rakentaminen näyttää piristymisen merkkejä, joka parantaa liittymismaksujen kertymistä, joka osaltaan parantaa Lempäälän Vesi Oy:n tulosta.

LEMPÄÄLÄN LÄMPÖ OY / LEMPÄÄLÄN ENERGIA OY

Lempäälän Lämpö -konsernin toiminta-ajatuksena on tuottaa energiaa ja lämpöä helposti, kustannustehokkaasti ja ympäristöystävällisesti. Kaiken toiminnan lähtökohtana on tyytyväinen lopputuottaja ja asiakas. Yhtiön visiona on olla innovatiivinen energia-alan edelläkävijä alueellaan. Lempäälän Lämpö Oy:n henkilöstön määrä on 8 ja hallitukseen kuuluu 3 jäsentä ja 3 varajäsentä.

Lempäälän Lämpö Oy:n täysin omistaman tytäryhtiö Lempäälän Energia Oy:n tehtävänä on toimia energiantuotantoyhtiönä ja Marjamäen alueen LEMENE energiayhteisön operaattorina. Yhtiöllä on oma toimitusjohtajansa, muu henkilöstömäärä on 4 ja hallitukseen kuuluu 5 jäsentä.

Teema	Talousarvio-tavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilanne-päivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Lempäälän Lämpö -konsernin toiminta on taloudellisesti kannattavaa ja asiakashinnat ovat kaupunkiseudun keskiarvossa.	<p>Lempäälän Lämmön käyttökate on vähintään 6 %. Vuonna 2022 käyttökate oli - 4,4 % (Lämpö). Lempäälän Energian käyttökate ei alene. Vuonna 2022 käyttökate oli 26,2 % (Energia).</p> <p>Lempäälän Lämmön rahoitustulos on vähintään 4 %. Vuonna 2022 rahoitustulos oli -7,3 % (Lämpö). Lempäälän Energian rahoitustulos ei alene. Vuonna 2022 rahoitustulos oli 23,1 % (Energia).</p> <p>Asiakashinnat ovat kaupunkiseudun keskiarvossa.</p>	<p>Lempäälän Lämmön käyttökate vuonna 2023 oli 12,9 % ja Lempäälän Energian 29,4 %.</p> <p>Lempäälän Lämmön rahoitustulos vuonna 2023 oli 12,6 % ja Lempäälän Energian 20,1 %.</p> <p>Asiakashinnat ovat n. 10 % korkeammat kaupunkiseudun keskiarvoon nähden. Valtakunnalliseen tasoon nähden hinnat ovat 3 % korkeammat. (ET tilasto 1.1.2024)</p>	<p>To- teu- tuu osit- tain</p>

<p>Ympäristö ja kestävä kehitys</p>	<p>Energiaomavaraisuuden parantaminen hiilineutraaleilla energialähteillä.</p>	<p>Uusiutuvan energian tai hukkalämmön osuus tuotetusta kaukolämmöstä (90 %). Vuonna 2022 osuus oli 72 %*.</p>	<p>Uusiutuvaa energiaa ei ole saatavissa markkinaehtoisesti ja kustannustehokkaasti.</p> <p>Uusiutuvan energian ja hukkalämmön osuus tuotetusta kaukolämmöstä vuonna 2023 oli 70 %.</p>	<p>Ei toteudu</p>
-------------------------------------	--	--	---	---

*Korjattu mittarin virheellinen vertailuarvo

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Lempäälän Lämpö-konserni edistää Lempäälän Lämmön ja Energian sulautumisprosessia. Lempäälän Lämmön omistajastrategia valmistuu kesäkuussa 2024. Liiketoimintastrategia valmistuu vuoden 2024 loppuun mennessä. Strategiat luovat yhtiölle toimintaraamit ja ohjaavat toimintaa keskipitkällä ajanjaksolla.

Maakaasun hinta on vakiintunut saatavuuden ja valtakunnallisen infrastruktuurin parantumisen myötä. Balticconnector otettiin uudelleen käyttöön huhtikuussa 2024. Hintataso on kuitenkin korkeampi kuin ennen vuoden 2022 energiakriisiä.

Lempäälän Energian puunhankinnan kilpailutuksen ja toimittajapohjan laajentamisen kautta saavutetaan kilpailukykyä ja toimintavarmuutta. Sähkömarkkinat ovat vakiintuneet vuoden 2023 tasolle luoden selkeämpää markkinanäkyvyyttä lyhyellä ajanjaksolla. Sähkömarkkina osallistumista optimoidaan ja monipuolistetaan.

LEMPÄÄLÄN VUOKRAKODIT OY

Lempäälän Vuokratodit Oy on Lempäälän kunnan omistama voittoa tavoittelematon vuokratalo-yhtiö. Yhtiön omistamia ja isännöimiä vuokra-asuntoja on noin 800 kpl. Yhtiön henkilöstömäärä on 6 henkilöä. Hallitukseen kuuluu 4 jäsentä ja 2 varajäsentä.

Yhtiö tuottaa kunnan tavoitteiden mukaista viihtyisää asumisenpalvelua huomioiden taloudellisuus ja sosiaalinen ympäristö. Yhtiö panostaa aktiivisesti laatuun ja kiinteistökannan kehittämiseen rakentamalla uusia kiinteistöjä ja korjaamalla vanhoja pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilan- nepäi- vitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Yhtiö tuottaa kohtuuhintaista asumisen palvelua.	<p>Vuokrataso pysyy kaupunkiseudun keskiarvossa.</p> <p>Käyttöaste pysyy korkealla, väh. 97,5 %. Kumulatiivinen käyttöaste 9/2023 oli 98,97 %.</p> <p>Vaihtuvuus pysyy pienenä, alle 25 %. Kumulatiivinen vaihtuvuus 9/2023 oli 21,1 %.</p>	<p>Vuokratasossa ollaan hiukan keskitason yläpuolella.</p> <p>Käyttöaste 4/2024 kum 12 kk 98,49 %</p> <p>Vaihtuvuus 4/2024, kum 12 kk 23,95 %</p>	<p>Toteutuu osittain</p>

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Hyvä käyttöaste mahdollistaa yhtiön toiminnan. Käyttöaste on edelleen korkealla ja vapautuviin asuntoihin on löytynyt hyvin vuokralaiset. Vuoden 2024 korjaukset etenevät suunnitellusti.

LEMPÄÄLÄN KEHITYS OY

Lempäälän Kehitys Oy vastaa Lempäälän kunnan elinkeinoasioista ja kehittämisestä yhteistyössä kuntakonsernin kanssa sekä osallistuu Tampereen seudun elinkeinoyhteistyöhön palvelusopimuksen mukaisesti ja asetetun talousarvion puitteissa. Yhtiö tekee aktiivista yritys yhteistyötä, joka edistää edelleen Lempäälän yritysmyönteisyyden kehittymistä. Yhtiön henkilöstömäärä on neljä ja hallitukseen kuuluu viisi jäsentä.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Kasvu ja elinvoima	Yhtiö edistää yritysten sijoittumista Lempäälään. Yhtiö edistää yritysten toimintaedellytyksiä Lempäälässä. Yritykset pysyvät ja kehittyvät Lempäälässä.	Kunnan yritystonttikauppojen määrä on vähintään 5. Yli 1 000 yritys kohtaamista tapahtumien, myyntitoiminnan, kontaktoinnin ja hankkeiden kautta.	Varattu/myyty 4 tonttia. Yrityskohtaamisia yhteensä 610 kpl.	Toteutuu

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Yhtiön liiketoiminta ja talous toteutunut suunnitelman mukaisesti. Alkuvuoden aikana on työpästä käytetty merkittävästi Lempäälän omien Hankintamessujen sekä Asuntomessu-projektiin liittyvään Koti Lempäälässä -tapahtuman järjestämiseen.

Kuluvan vuoden toimenpiteissä huomioidaan Lempäälän kunnan sopeutusohjelmassa esiin tulleet säästötoimenpiteet.

LEMPON PARKKIKIINTEISTÖT OY

Lempon Parkkikiinteistöt Oy on Lempäälän kunnan konserniyhtiö, jonka toimialana on omistaa, hallita, vuokrata ja ylläpitää pysäköintilaitoksia. Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kolme ja enintään viisi jäsentä. Hallituksessa on tällä hetkellä neljä jäsentä. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa.

Lempon Parkki Oy on Lempon Parkkikiinteistöt Oy:n 100 % omistama tytäryhtiö. Yhtiön toimialana on pysäköintiliiketoiminta. Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu vähintään kolme ja enintään viisi jäsentä. Hallituksessa on tällä hetkellä neljä jäsentä. Yhtiöllä ei ole omaa henkilökuntaa.

Lempon Parkkikiinteistöt Oy mahdollistaa Nova Lempäälä kehityshankeen toteutumisen eli Lempäälän kuntakeskuksen kehittymisen, tonttien myymisen ja radanvarren rakentamisen sekä yhdistää eri liikennemuodot toisiinsa. Kuntakeskuksen rakentaminen edellyttää tärinän, melun ja törmäyksen hallintaa. Nämä asiat otetaan haltuun pääsääntöisesti pysäköintilaitoksilla. Lempon Parkki Oy tuottaa pysäköintipalveluja Lempäälän kunnan alueella.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Asiakas (pysäköijä) kokee parkkeerauksen miellyttävänä, helposti saavutettavissa olevana, esteettömänä ja laadukkaana. Yhtiö luo kuntaan innovaatioita hyödyntävää ja maineeltaan hyvää pysäköintikulttuuria.	Asiakastyytyväisyyskyselyn yleisarvosana paranee edelliseen vuoteen verrattuna. Yleisarvosana vuonna 2022 oli 2,82.	Toteutus syksyllä 2024	To- teu- tuu
Kasvu ja elinvoima	Pysäköintilaitokset ovat taloudellisesti itsekannattavia. Yhtiöiden tarkoituksena on toimia yhteiskunnallisesti kestäväällä tavalla tiedostaen, että yhtiöiden tarkoituksena on palvella kuntaa ja kuntalaisia laajemman kehitysvision osana.	Operaattoriyhtiö Lempon Parkki Oy pystyy maksamaan käyttöasteeseen porrastettua vuokraa kiinteistönomistajalle Lempon Parkkikiinteistöt Oy:lle.	Operoiva yhtiö maksaa vuokraa kiinteistönomistajayhtiölle.	To- teu- tuu

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Kun Länsipuolen pysäköintitalon kaava on saanut lainvoiman, yhtiö hakee omistajaohjausta toisen pysäköintitalon suunnittelun aloittamiseksi.

LEKITEK OY

LEKITEK Oy tuottaa Lempäälän kunnalle ja Lempäälän kuntakonsernin yhtiöille kiinteistöhuolto-, rakentamis-, siivous-, viher- ja liikuntapaikkapalveluita. Toiminnan tarkoituksena on asuin- ja elinympäristön ympärivuotisesta turvallisuudesta, viihtyisyydestä ja toimivuudesta huolehtiminen Lempäälässä.

Lisäksi palvelemme Lempäälässä yksityissektoria in house -yhtiön rajoissa.

Yhtiössä työskentelee keskimääräisesti noin 120 työntekijää. Yrityksemme hallituksessa on 6 jäsentä. Muiden osakkaiden kuin Lempäälän kunnan tulee yhdessä nimetä kaksi hallituksen jäsentä.

Teema	Talousarviotaivoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Rakentamispalveluiden myyntilaskutusprosessin kehittäminen	Toimeenpano ja jalkauttaminen on valmis vuoden 2024 aikana.	Rakentamispalveluiden laskutus otettu käyttöön toiminnanohjausjärjestelmässä. Jalkauttaminen aloitettu ja prosessia kehitetään.	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Konsernille myydään palveluista vähintään 95 %.	Konsernille myydään palveluista vähintään 95 %.	Palveluista myyty konsernille Q1 96,68 %	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Kunnan palvelusopimushinnoittelu on kilpailukykyistä, vastaa toteutuneita kustannuksia.	Kiinteistöhuollon ja siivouksen mitoitettujen tuntihinnat ovat vähintään 10 % markkinoille tuotettuja alhaisemmat.	Tarkastellaan vuoden mittaan ulkopuolisten hintojen suhdetta kunnan mitoitettuihin tuntihintoihin. Toteumatiedot saadaan vuoden päätyttyä.	Toteutuu osittain

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Yhtiön talous on ensimmäisen kvartaalin osalta hieman edellä budjetoitua ja palvelua on tuotettu palvelusopimuksen mukaisesti.

Rakentamispalveluiden tilausmäärät ovat tippuneet merkittävästi kuluvalla vuodelle, mikä johti alkuvuodesta rakentamispalveluiden henkilöstön lomautuksiin ja töiden uudelleen järjestelyihin. Tilausmäärien vähentyminen haastaa yrityksen toiminnan suunnittelua ja taloutta myös loppuvuoden osalta.

Helmikuussa tehty miinusmerkkinen muutostalousarvio vuodelle 2024, jossa karsittu liiketoiminnan muita kuluja säästötoimenpiteenä.

LEMPÄÄLÄN UIMAHALLI OY

Lempäälän Uimahalli Kiinteistö Oy on Lempäälän kunnan konserniyhtiö, jonka harjoittaa uimahallipalveluihin liittyvää liiketoimintaa ja vuokraa omistamansa maanalaisen uimahallin tiloja.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 30.4.	Tilannepäivitys
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Maanalaisen uimahallin rakentaminen saadaan päätökseen.	Valmiusaste on 100 %	Valmiusaste on 80 %	Toteutuu
Palveluiden ja toiminnan kehittäminen	Uimahallin toiminta saadaan käyntiin.	Uimahalli avataan käyttäjille.	Palveluiden kilpailutukset ovat käynnissä	Toteutuu

Yhtiön liiketoiminnan ja talouden olennaiset ajankohtaistiedot

Yhtiö jatkaa uimahallin rakentamista. Maailman tilanne, inflaatio ja henkilöstö resurssointi ovat vaikeuttaneet ja tulevat vaikeuttamaan hankkeen toteutusta. Yhtiö on tunnistanut nämä riskit ja tulee toimimaan minimoidakseen niiden toteutumisen ja niiden mahdolliset seuraukset. Rakentamisen valmiusaste on noin 80 % ja se saadaan päätökseen syksyllä 2024 ja yhtiö aloittaa uimahallitoiminnan.